

Az alkotó nézés, avagy a műértő szeme

P. Szabó Ernő: A megsemmisített labirintus

SINKÓ ISTVÁN

Új Művészet Alapítvány, Budapest, 2017, 196 oldal, 3200 forint

A műkritikus egyik legfontosabb küldetése hidat verni mű és nézője közé, átadni az ismereteket, s bevezetni az olvasót az adott kiállítás titkaiba. Nem művészet-történeti, de művészeti írói feladat, tehát nem a szakértőknek, a kollégáknak, hanem a művészet élvezőinek írni – ez az igazi kihívás. P. Szabó Ernő évtizedek óta gyakorolja ezt a mesterséget, publicisztikai eszközökkel esztétikai igényességű bevezetéseket ad művekhez, alkotókhoz.

Legújabb kötete, *A megsemmisített labirintus* válogatás az utóbbi két év kritikáiból, amelyek főleg az Új Művészet hasábjain jelentek meg. Elsősorban külföldi tárlatokat mutat be Béctől Bázelig, Velencétől Zürichig, de hazai tágakon is kalandozik, vidéki és budapesti kiállításokról is beszámol.

Szemponjtja a felfedező, aki felkészülten érkezik a terepre, ismeri a „viszonyokat”, tapasztalt a várható jelenségek körében, mégis rá-rácsodálkozik az elé táruló látványra. Ilyen írásai például a Sigmund Polke gyűjteményes tárlatát bemutató

Athanos című cikk vagy a *Zsidó angyal – De Chirico Ferrarában* címen megjelent írása. Mindkettő jó példa P. Szabó felkészültségére, a tárgyban fellelhető szakirodalom ismeretére, melynek birtokában mutatja be az adott tárlatot.

Izgalmas melléktemákat is választ, mint például az „Ágyba, ágyba, ágyba” – Az ágy a történelemben elnevezésű kiállítás recenziója esetében. Egy irodalmi, filozófiai bevezető után ismerteti – alaposan bemutatja – a bécsi kiállítás koncepcióját, a tárgy és a mögöttes tárgy (gondolat) kapcsolati rendszerét.

Személyes elköteleződése alapján ír például olyan alkotókról, akik még, úgymond, felfedezésre várnak. Ilyen írás Király Ferenc szobrászművész kiállításának elemzése, akit tiszta formáiért, letisztult látásmódjáért becsül. De felfedezi a hazai olvasóknak Jan Saudek cseh fotográfust is (*Egy rossz hírű férfi*). P. Szabó amúgy szívesen ír fotótárlatokról, e kötetben is találunk három ilyen tematikájú kritikát.

Itt is feltűnik P. Szabó könnyed stílusa, ahogy az erotikáról, a szabadság és szabadság határait súroló alkotói munkáról ír. Ugyancsak felfedezés erejű Berinde de Bruyckere belga szobrásznak a húst, szőrt, bőrt imitáló viaszszobrait bemutató kiállítás kritikája. Nehéz és gyakran hálátlan feladat a kritikuse, mert olyan alkotókat is görcső alá kell vennie, akik a mainstreamben elfogadott, kitüntetett helyen állnak, mégis, a recenzens nem feltétlenül híve munkásságuknak. Itt a néző és az értő szakember találkozik egymással, s lesz a kritikából elfogulatlanul tárgyilagos ismertető (Ai Weiwei művei Bécsben).

Hasznos, a kortárs művészet irányairól, technikáiról plasztikus képet rajzoló kötet P. Szabó Ernő könyve. Segítség a tájékozódásban, ismeretszerzésben és kitűnő korlenyomat; felfedezhetővé válnak a kétezres évek első évtizedének művészeti tendenciái, kiállítási helyei, azok légköre, rendezési koncepciói. Mindez értő szemmel látatva és könnyed stílussal elmesélve.